

بررسی استدلال ناپذیری قضایای اولی و نتایج متفرع بر آن از دیدگاه آیت الله جوادی

آملی

نویسنده:

محمد حسین زاده، غلامرضا فیاضی

منتشر شده در:

فصلنامه علمی پژوهشی معرفت فلسفی؛ شماره ۳۳؛ ۱۳۹۰

چکیده:

قضایای اولی، که از مهم ترین اصول اولیه مقدمات برهان به شمار می روند، نقشی اساسی در نظام معرفت شناسی مبنای ایفا می کنند. برخی از حکما قائل هستند که این قضایا قابل اقامه برهان نیستند. در این مقاله، نظر آیت الله جوادی آملی مبنی بر استدلال ناپذیری قضایای اولی مورد بررسی قرار گرفته است. البته، چون این نظر را نخست فخر رازی و ملاصدرا مطرح کرده اند و سپس آیت الله جوادی آملی آن را تکمیل کرده و به اشکالات وارد شده بر آن پاسخ داده است، گذشته از بررسی تفصیلی نظر آیت الله جوادی آملی، دیدگاه فخر رازی و ملاصدرا را نیز به اجمال بررسی شده است و در پایان مقاله حاضر، به این نکته اشاره شده است که هیچ وجهی برای اولی الأوائل بودن اصل امتناع تناقض وجود ندارد.

کلید واژه ها:

قضیه اولی، بدیهی، قیاس استنتاج، قیاس تتمیم، حد وسط، ام القضایا، جزم، یقین، اصل امتناع تناقض،

منع نقیض، جوادی آملی، فخر رازی، ملاصدرا